

bratrstvo

EVANGELICKÝ ČASOPIS PRO MLÁDEŽ roč. 49/2008

Nestydatost

Po boku Rút — Bóaz podpoří Rút	Jaroslav F. Pechar	4
Nestoudnost —		
• Intimita - stud - nestydatost	Pavel Jun	5
• Dřív než bude pozdě	Samuel Titěra	6
• Anketa		8
Náboženství a násilí — Křesťanství a násilí II.	Pavel Hošek	10
Šachový kůň radí — Metoda dialogu	Miki Zařechtal	11
Cože, Bože? — ... i v Ježíš Krista, syna jeho...	Aleš Mostecký	11
Uchu pro potěchu — Marcel Kříž	Benjamín Skála	12
Ekooko — Biomaso? Ne! Biomasa ! (2. díl)	Magdalena Férová	17
Právnícká KPZ — Spotřebitelský úvěr věčnou oplátku?	Jeřábek, Medková	19
Místo kulometu krumpáč — rozhovor	Marie Medková	20
Víkend za humny — Z Čech až na kraj Moravy	František Zbořil	22
Neopouštěj mě — recenze	Daniel Dolenský	24
Auta vjíždějí do lodí — recenze	Olcha Richterová	24
Ratatouille— recenze	Olcha Richterová	25
Střípky z kultury	Klára Schneiderová	25
Všimli jsme si	Richterová, Čížková	26
Příloha — Instantní programy		
Autor obálky Štěpán Bartošek (volně podle loga organizace Olympic watch)		

NESTYDATOST PĚTI KRUHY NEPŘIKRYJEŠ

úvodník

Luboš Kratochvíl

Čína je lidová republika, v níž kdo pracuje, má se dobře. Vzkvétá a brzy dožene a předežene Evropu i s Amerikou. Separatistické tendence Tibetu jsou provokovány Západem a duchovní vůdce dalajlama je agentem Západu. Vyvolává ozbrojená povstání s cílem narušit čínskou svrchovanost.

Čína je autoritativní, komunistická velmoc, v níž jsou pošlapávána lidská práva. Patrně je to například v Tibetu, jehož území v polovině minulého století čínská vojska zabrala. Vláda „říše středu“ násilně potlačuje jakékoliv projevy odlišného názoru, produkuje tisíce politických vězňů a maří životy.

Zprávy zhruba tohoto znění se množí před blížící se letní olympiádou v Pekingu. Ty první chrlí čínská oficiální média, ty dru-

hé exiloví Tibeťané vyhnání za hranice své vlasti. Oba proudy se sbíhají v „západních“ médiích.

Jestli je na každém šprochu pravdy trochu, musí být pravda někde uprostřed a někdo nestydatě lže. Oficiální čínské noviny? Vyhnanci z Tibetu? Ne, každý z nich vidí sám sebe tak, jak se vidět chce. Největší nestydatosti se dopouští Západ. Civilizace, která má možnost vidět Čínu s odstupem, ale udělala si z ní levnou továrnu na cokoli. A každá továrna potřebuje dobrou reklamu. Logo s pěti kruhy dobře vynáší. Pojedeme, užaseme nad výkony sportovců, ale o lidských právech raději mluvit nebudeme. Nestydaté. Nestydatější než toto Bratrstvo. ■

**The courage to be is the courage to accept oneself, in spite
of being unacceptable.**

**Odvaha být je odvahou přijmout sám sebe, ačkoliv jsem
nepřijatelný. Paul Tillich**

Foto : Daniel Dolenský

Čtení Rt 2,5-17

Pohanka, která přišla s židovskou tchýní s tím, že lid její tchýně bude i jejím lidem a Bůh její tchýně bude i jejím Bohem. Zatím vidí, že Mojžíšovy zákony pohostinství se v Betlémě dodržují. Rút poklidně paběrkuje. Neznámá cizinka vzbudila pozornost majitele pole. Ptá se na jméno a hned ví, o koho jde. Když se Noemi vrátila se svou snachou do Betléma, seběhlo se tehdy celé město a tak i Bóaz velice dobře ví, co je Rút zač. Oceňuje, že se o stárnoucí a osamělou Noemi řádně stará. A tak se také k Rút chová jinak než k ostatním, kteří paběrkují na jeho poli. Rút sama je trochu překvapena z toho, jaká má mezi ostatními privilegia. Normálně by mohla právě jen sbírat ty klásky, které vypadnou Bóazovým děvečkám z rukou. Nic mihná a nic víc. Že se smí napít Bóazovy vody, to je velická milost. A že jí, mladou hezkou holku, nikdo neobtěžuje, to je také úžasné plus.

Rút tomu nerozumí. Neví, že to je vzdálený příbuzný a že ví o její dobrotě. Je cizinka - bylo by normální, kdyby se na ni všichni včetně Bóaze dívali skrz prsty. Gastarbeiter, který bere práci našim - tak se přeci díváme na cizince! V místě, kde vládne Hospodin, se tak nedívají. Ta Bóazova reakce na její překvapenou otázku je úžasná. „Podí-

vej holka, vím velice dobře, co jsi zač. Pro svoji tchýni jsi neudělala málo. Šla jsi do neznáma, do nejistoty, opustila jsi rodinu, u které ses mohla dovolávat příbuzenství a žádat pomoc. Neznáš náš lid a jen málo jsi měla šanci poznat našeho Boha. A přece jsi šla, abys pomohla své tchýni, která je stará, a tak je na tom ještě hůř, než ty. Nechť tedy mezi námi poznáš, co je zač Hospodin a lid Hospodinův. Nechť ti Hospodin odplatí za tvůj skutek. Ať tě bohatě odmění Hospodin, Bůh Izraele, pod jehož křídla ses přišla ukrýt!“

Jsou to slova plná lidského pochopení a zároveň osobní zbožnosti. A jestliže je to skutečná osobní zbožnost, pak to nezůstane jen u slov! Za tím „nechť ti Hospodin odplatí“ se skrývá také naprosto konkrétní pomoc. Bóaz se stává prodlouženou Boží rukou. Proč by měla Rút čekat na odměnu za to, co udělala, až Hospodin vykoná nějaký zázrak?! Vždyť je tu Bóaz, který může pomoci přesně tak, jak je potřeba a žádný zázrak k tomu nepotřebuje. Pokud ovšem jako zázrak nepochopíme to, že se takový člověk ještě na světě vůbec najde. Člověk, který ví, že dobro se má oplácet dobrem a co na tom, že to první dobro nebylo určeno mně?! To je skutečně zázrak, že v moři lidského sobectví ještě žijí takoví lidé!

Bóaz je předchůdce grantových projektů. Dal Rút grant na péči o tchýni. Sám z toho nemá nic, jen vědomí, že prospěl dobré věci. Je to grant, jak má být: podporuje lidi, kteří s grantem naloží dobře. Bóaz vidí, že doposud se Rút o tchýni starala příkladně, proč ji tedy nepodpořit, aby se ve své péči měla o co opírat?! A tak má Rút přes 30 litrů ječmene, tedy zásoba na několik dní. A to jí ještě zbyla trocha praženého zrní, které dostala k jídlu. A to všechno teď nese domů.

Joj - není to špatné, když se věřící chovají jako věřící. ■

INTIMITA – STUD – NESTYDATOST

GEN 4,19-24

Pavel Jun

Mluvíme letos o konfliktech – a přitom jedním dechem stále také o hranicích. Hranice jsou mezi... různým, mým světem a okolím, mnou a Tebou (a také různým ve mně?). Co všechno se na nich může stát a dít a jak si na nich a kvůli nim člověk může připadat? Uděláme si rekapitulaci.

a) Intimita

První způsob hranic: Hranice jsou jako šev. Spojují.

Hranice je místo dotyků – ba sdílení.

Jsem na nich snad objevitel. Objevuji cizí kraje, naplněn úžasem a stálou závratí.

Jiný svět se mi otvírá. Ale ne dává. Nejsm na nich dobyvatel.

K hranicím se blíží pokorně a potichu. Neplížím se a nemaskuji. Ty se díváš vstříc, díváš se mi do očí. Čteš si v nich. A já čtu v Tvých. Nemusíme ani moc mluvit.

Na hranicích takhle vládne pokoj a touha. Intimita. Důvěra. Bezprostřednost.

b) Stud

Druhý způsob: hranice jsou trhliny.

Nevím, jak se to stalo, možná mě napadlo – dotknout se hranic, potají, „zezadu“, zbavit je Tajemství, možná jsem nechtěl hned být dobyvatel, ale... nestal jsem se jím? Nebo mě možná jen napadlo, že Ty jsi se takhle chtěl (chtěla) dotknout mých hranic, objevila se nedůvěra...

Hranice jako trhlinka odděluje, je místem odcizení a strachu.

Ty očima uhýbáš, já taky. Cítím, jak jsi couvl, couvla, nemaskuješ se, ale trochu skrýváš, máš ze mě strach a cítíš přede mnou stud.

Na hranicích zavládla nejistota. Na místě je ostražitost. A ohleduplnost?

c) Nestydatost

Třetí způsob: hranice jsou bojová fronta.

Vím, že jsem ve válce s okolním světem. To je hlavní poloha mého života. Jsme „kdo z koho“. Jsem silnější já, nebo ty?

Hranice jsou zavřené, jsou na nich zákopy. Hranice jsou jako hradby. Skrývám se v nich a za ně, bez zbraní a masek k nim nejdu. Mohu zpoza nich útočit, mohu se za ně vždycky stáhnout. Hranice mě také chrání, jsem za nimi v bezpečí.

Na hranicích vládne hněv, vztek, ponížení, nosím si je do „zázemí“. Nebo se tam objeví falešný obdiv – „jak silný to člověk“. Svět je devastován nejhlubší devastací.

Tedy: Hranice jako švy – hranice spojující – ty mají Adam a Eva v ráji. Znáte hranice takhle? To se hranice „jen žijí“.

Hranice jako trhliny – hranice oddělující a naplňující studem a strachem mají Adam a Eva poté, co jedli ovoce. Hranice takhle znáte určitě. Většina hranic už je nám takhle. Hranice takhle „se trpí“.

Hranice jako bojovou frontu má už Kain. Je svým způsobem v „ochranné vazbě“. (To je vlastně smysl zákonů a etiky – vymezují nepřekročitelné hranice ve světě, kde hranice oddělují a hrozí stát se bojovou frontou.)

Ale Lámech má hranice jako útočné hradby. Refrén jeho zpupné a hloupé písničky je: „Na mě nikdo nemá.“ Chvástá se svou nezranitelností. On hranice „využívá“!

Je jako bůh? Nebo to je nejhlubší devasta-

ce člověka, když mu zůstane jen tento rozměr pro život – já, nebo ty, vítězím, nebo prohrávám, jsem silnější, nebo slabší, a ke mně se nedostaneš. Svět cynismu, nestydatosti, lži, intrik, spřádání si vlastních světů a popírání světů druhých, prostě zla. Potkali jste takové lidi? Nebo jste se tak snad někdy zachovali?

Chci se ještě zeptat: Myslíte, že vztah může mít vývoj směrem od a) k c) nebo snad i naopak?

A ještě: Co se dá dělat se vzniklou nedůvěrou? A co když se někdo stane nestydatým? Co s nimi a jak se k takovým lidem chováte? (SOS – pomozte mi, já nevím...!) (pavjun@centrum.cz) ■

DŘÍV NEŽ BUDE POZDĚ

Samuel Titěra

téma

„Petře! Sedni si! Vrať se na svoje místo a přestaň vyvádět! Matěji, co zas chceš? Ne, nemůžeš jít hrát fotbal, a přestaň kopat Míšu pod stolem. Natálko, nestrkej si tu tužku do nosu, kdo ví, kdo ji cucal před tebou.“ Se vším tím je celkem snadné se vypořádat, protože jde o vyrušování nebo jinou, snadno definovatelnou nezdobu. Děti většinou vědí, že rušit ve škole je špatné. Když se jim to zatrhne, nebrání se.

Pak ale přijde chlapec a do očí učitelí lže. Dost průhledně. Je potrestán a jeho matka si přijde stěžovat. Prý: to jste ho musel nějak vyprovokovat. - Jak to, vyprovokovat? On mi prostě lhal do očí! - On nikdy nezlobí sám od sebe, to je asi vaše chyba. - Ale on nezlobil, on mi lhal! - No dobře pane učitelí, v čem je tedy problém?

I v případě, že jde jen o zlobení, je potřeba dát pozor na jednu věc: přečin okamžitě a jasně pojmenovat, utnout v zárodku a nedovolit mu jen tak zapadnout. Děti pořád zkouší, kde jsou hranice jejich možností. Když jednomu jednou něco projde, příště už se těžko obhájí, proč by to projít nemělo.

Není to jednoduché vždycky, protože učitel přistupuje k dětem až v druhé linii. Pokud dítě předem ví, že rušit nebo prát se ve škole je špatné, poměrně snadno se mu to zakazuje (a ono bez váhání přijme případný trest). Když však v rodině panuje přesvědčení, že zlobení je jenom obranná reakce a lhaní je jen druh svobody projevu, učitel

už toho moc nezmůže. Ledaže by ho snad dítě bralo vážněji než své rodiče...

V základu by měl být rozdíl mezi tím „co je špatné“ a tím „co mi projde“. To první je záležitost vnitřního nastavení. Co můžu nebo co mi projde, to je jen otázka vnější situace. Když se nikdo nedívá, můžu krást farské hrušky nebo vyhozovat pytle s odpadky do škarpy, i kdybych stokrát věděl, že to je špatné. Ono to člověku prostě nedá. Nejen děti rády zkouší, co z toho špatného je možné, tolerované nebo dokonce dovolené. Je to někdy docela vzrušující. Přistižený se většinou bude bránit, že ostatní to dělají také, že to bylo jenom trochu, že to není nikde písemně. Neřekne vám „no a co, to přece není nic špatného“. Pokud řekne, je to průšvih.

Ten zmíněný chlapec ale na tom byl jinak. Možná byl skutečně zoufalý, protože byl potrestán za něco, co mu nepřišlo špatné. Neřekl pravdu. Ale to přece není problém, a maminka si to taky myslí. To jen ten zlý učitel mu brání říkat si, co chce a co cítí.

Nakolik si představu o tom, co je špatné, děláme podle toho, co nám nebo někomu prošlo? Pokud vás nikdo nikdy nepotrestal za lež nebo čurání do bazénu, je to klidně proto, že nebylo třeba - neudělali jste to. Prostě víte, že se to dělat nemá. Stačilo, že jste viděli a slyšeli, že tohle vaši rodiče (babička, kamarádi, Mirek Dušín, prostě autority) nedělají a navíc odsuzují. I kdybyste někdy podlehli, budete se cítit

špatně. Vzor lidí, kterých si vážíme, v nás vypěstoval povědomí o tom, za co se stydět a za co ne. Samozřejmě se to někdy nepovede. Přehnaná autocenzura dovede pěkně mučit, ale bez svědomí je to ještě horší - zejména pro okolí.

A pak je tady ještě jedna věc. Když někdo provede špatnost, uvědomí si to a pak jí lituje, může dostat milost. Nebo být mírněji potrestán. Je tady lítost, zmírnění nebo odpuštění přichází od trestající autority. To ale neznamená, že to „prošlo“, i když to tak může vypadat. Odpuštění je báječný vynález, ale musí jít ruku v ruce s přísností.

Rodič, který nic z lumpáren svého výlup-

ka nepovažuje za špatné, neodsuzuje a netrestá, dláždí chodník do pekel nejen sobě a svému dítěti. Je to jen dítě - ale z dětí rostou dospělí. A ti jsou o moc horší. Je neštěstím první kategorie, když si někdo usmyslí, že všechno, co komu kdy prošlo (nikdo to neviděl, zapomnělo se na to, nejde to dokázat), není špatné. Problém je na straně obecné autority, která nechává zapadnout věci hodné odsouzení, ale zejména ve výchově a rodičích - pokud budeme na děti láskyplně cukrovat, že dobré a špatné je pouze věcí jejich nálad a choutek, dobře nám tak. Generace příštích řidičů, politiků a businessmanů bude ještě horší než ta současná. ■

KRÁLOVSKÁ ODMĚNA

Jednou přišel k paláci člověk, který si velmi přál uvidět dobrotivého panovníka. U bran paláce potkal vysokého úředníka. “Jaký neseš králi dar?” zeptal se úředník přísně.

“Ó pane, jsem nezámožný a nesu jen maličkost. Rád bych však krále spatřil na vlastní oči.”

“To se ti může vyplnit. Ale pamatuj si, že cokoliv od krále dostaneš, z toho mi musíš dát polovičku.” /.../

Pak se objevil ještě nejnižší úředník, potom důstojník, pak voják a nakonec králův komorník. A každý si vyžádal svůj díl.

Teprve pak se ten člověk dostal před krále. /.../

“Prosím, abys mi dal vyplatit sto ran holí!” Nastalo ticho, pak vypukli všichni v smích.

Takové přání ještě nikdy neslyšeli. /.../

“Když je tomu tak, nedá se nic dělat,” řekl král. “Slib je slib, ale ty jsi, příteli, blázen. Přineste hůl!” Komorník přinesl hůl a už se chystal začít svou práci, když ten člověk zvolal: Počkej, málem bych zapomněl, že polovinu králova daru musím dát vysokému úředníkovi, který mě do paláce pustil.”

Vysoký úředník hrozně nerad šel před králův trůn a přijal s hlasitým nářkem padesát ran. Sotva odlezl z královské síně.

“A teď tedy dostaneš polovinu ty,” řekl král, překvapený tím, co právě viděl.

“Rád bych, ó pane, ale tvá odměna mi nenáleží. Čtvrtinu jsem musil slíbit nižšímu úředníkovi. Ať si pro ni přijde!”

Přivedli jej a na místě mu ji vyplatili na záda.

Král už pochopil a pobízel komorníka, aby platil pořádně. Sotva střední úředník svou odměnu unesl.

“A teď?” zeptal se král, zvědavý, kolik ran zbude pro toho návštěvníka.

“Teď patří osmina nižšímu úředníkovi, pak ještě čtyři rány důstojníkovi, dvě rány vojákovi, co stojí přede dveřmi...”

“A poslední tobě!” zasmál se komorník.

“Nikoliv, poslední tobě, protože i ty jsi mi řekl o podíl na královské odměně!”

Nejkrásnější zahrada.

Praha : Státní nakladatelství dětské knihy, 1967. 1. vydání.

ISBN 13-087-67. 258 s.

CO POVAŽUJETE ZA NESTYDATÉ?

Lucie Steinhauerová,
folkové duo – **Sestry**
Steinovy

Když se někdo sám staví do role soudce, odsuzovatele druhých. Všechno přece vidíme optikou našeho osobního názoru - a je odvaha myslet si, že vidíme do situace a duše někoho jiného. Snažím se dávat si na to pozor, se střídavými úspěchy... Nesoudit, abych nebyla souzena.

Víťa Marčík, herec,
komediant

Vadí mi, když někdo sprostě mluví, nebo když se prostitutka vystavuje ve výkladní skříni či u silnice, ale nepřijde mi to nestydaté. Zdá se mi však sprosté a nestydaté, když lidé, kterých bychom si měli vážit, veřejně porušují morálku a nepřijde jim to divné. „Co není zakázané je dovolené“ se dokonce upravilo na: „Co není dokázané je dovolené „.... Můj děda mi kdysi říkal, že když má někdo špatné svědomí, pořád je to dobré, protože se může léčit. Ale když ho nemá, může se mu klidně stát, že má sice pocit, že je důležitý, vážený a mocný, ale ve skutečnosti stojí v pangejtu u silnice jako ty ubohé ženy.

Martin Bursík, ministr
životního prostředí

Když někdo trvá na tom, že musí být za každou cenu po jeho, i když o daném problému neví vůbec nic či velmi málo. Nebo když

někoho ponižuje. Lidská důstojnost žádá, abychom se nepřečeňovali ani nepodceňovali a stejně měřili i všem ostatním.

Jaro Křivohlavý,
psycholog

Termín „nestydatý“ je doma v oblasti společenských věd. Tam se vztahuje na to, co se v dané kultuře považuje za vymykající se běžnému chodu dění. Příkladem může být „v Mongolsku je neslušné hovořit o něčem, co se mi stalo negativního.“ Proč? V tamní kultuře se totiž váže k takovému prohlášení pověra, že se mi to negativní, co říkám, stane. Osobní situace: Byl jsem ve Venezuele a z pláže mne zahnali domů proto, že jsem měl jinak u nás zcela slušné plavky. Byl jsem nestydatý, neboť v Maracaibu bylo „slušné“ nosit přes mužské plavky ještě trenýrky.

Milena Černá,
ředitelka Výboru dobré
vůle – Nadace Olgy
Havlové

Zlehčovat zkušenosti obětí domácího násilí a sexuálního obtěžování (J. Čunek) Zneužívat utrpení k citovému vydírání - např. fotky týraných dětí jako forma fundraisingu (Fond ohrožených dětí) Používat fotografie sexuálního obsahu v reklamě a jinde na veřejnosti (firma Soudal, Jan Saudek), kde lidé nemají možnost obrany. Vybírat vstupné v katedrále (Arcibiskupství pražské na podzim 2007).

Ben, CHR	Že v Bratrstvu stále ještě vychází tato anketa.
Kryštof, PRA	Když se někdo mezi lidmi vysmrká do kapesníčku, a pak se zcela nestydatě koukne na obsah. Víte, ono nestydatých „věcí“ je opravdu mnoho, třeba taky kopírování melodií, a taky fanatický vnučování čehokoliv, ať se ten Hecátor vystává na zastávkách nebo koncertuje, je to fakt hnus (Strážná věž a podobně).
Michal	Oblékat se nepřírozeně svému věku.
Jonáš, PRA	Když si někdo stáhne kalhoty a objeví se něco nestydatého.
Mikuláš, PRA	Klamavou reklamu.
Tomáš, PRA	Chtít nápady od druhých (ankety).
Marek, BR	Když někdo uteče, aniž vyplnil anketu (ale chápu to).
Pavel, BR	Dělat věci v rozporu se svým svědomím.
Pája	Když se někdo svléká na veřejnosti.

Otázka příště: „Co vás vytáhne z depky?“

Odpovědi na adresu: bratrstvo@evangnet.cz s předmětem VOX POPULI do 10. 5. 2008

LEV A NOTES

Šel lev krajem. Mocným a přísným okem přezíral kraj, kterému kraloval. Vidí zajíce. Pěkně vybarvený, vypasený, kutálí si hlávku zelí.

“Hej, ty tam.”

“Dobrý den, lve. Málem jsem tě přehlédl. Dobrý den.”

“Co to máš?”

“Inu, hlávku zelí jsem uhlodal na poli. A teď si ji kutálím do pelechů a v klidu ji sním.”

Lev vytáhl notes a tužku a povídá:

“Tak to ne, panáčku. Přijdeš ke mně zítra časné ráno v osm hodin do kanceláře i s tou hlávkou zelí, já tě sežeru a zelí prodám.”
Zajíce přešla chuť na zelí a lev šel dál. /.../
Potká medvěda. Větší než chlap, stojí medvěd na zadních a do otevřené mordy si kape med z pláství.

“Á, pan medvěd. A copak to dělá?”

Medvěd se podíval na lva a medovým hlasem povídá:

“Ale, dávám si do horny. Rozbořil jsem úly a plástve si nesu do brlohu.”

Lev otevře notes, studuje v něm a pak:

“No tak to ne, zítra v devět, ale přesně, u mě

v kanceláři i s těmi plástvemi, tebe sežeru, med prodám.”

Medvěd se opřel o smrk a plakal. Lev pokračoval ve své procházce. Šel dlouho a docela nic se nedělo, co by stálo za potrestání. Až najednou, ejhle, běží opice a nese si velký kokosový ořech.

“Stát!” zařval lev. “Co to neseš?”

“Kokosovej vořech. Ten rozlousknu, mlíko vypiju a jádro, co mi zbyde, rozdám dětem.”

“Tak to ne.” A otevřel notes. “Zítra v devět třicet v mé kanceláři i s dětmi, já vás sežeru a ten ořech prodám.”

Opice pokročila dva tři krůčky ke lvovi a podívala se mu do očí. Pak řekla:

V devět třicet? Ve vaší kanceláři? Sežerete mně rodinu a ten vořech prodáte?”

“Tak jsem pravil.”

“A já pravím: hovno!”

Lev tužičkou škrstal něco v notýsku.

“Pardon, pardon, opice ne.”

“Proto,” řekla opice a šla důstojně dál.

*Uzel pohádek. Praha : Lidové noviny, 1991.
1. vydání. ISBN 80-7106-041-0. 132 s.*

Křesťané dodnes nejsou jednotni v otázce legitimacy násilí. I v současné době se mnozí domnívají, že násilí je neslučitelné s „vírou Beránkovou“. Proto odmítají vzít do ruky zbraň a to i za cenu přísných postihů a trestů. Mnozí křesťanští odpůrci války dnes navíc prosazují „nukleární pacifismus“: v minulosti, v době šavlí a kanónů, snad bylo možné válčit, ale ve věku atomových zbraní to možné není.

Křesťanští pacifisté ovšem nevyzývají pouze k pasivitě, naopak mobilizují k politické angažovanosti a k hledání tvořivých alternativ k válečnému řešení politických krizí. Jsou přesvědčeni, že pacifismus je vlastně velmi realistický politický program. Pacifismus rané církve nakonec rozvrátil a přemohl Římské impérium, Gándhího pacifismus nakonec porazil Velkou Británii. Kdo jiný by to měl vědět, než křesťané, vždyť bezbranný pacifismus jejich Mistra „přemohl svět“.

Jiní křesťané ovšem namítají, že podobné postoje k násilí jsou nezodpovědné. Že nestaví dostatečnou a účinnou hráz bezpráví a zlu. Pacifismus si snad může dovolit křesťan, který je sám násilně napaden, ale když v jeho přítomnosti někdo ubližuje dítěti, musí ho bránit, byť i s holí v ruce. C. S. Lewis vztahuje tuto povinnost obrany i na napadenou zemi: pokud své vlastní vědčíme za bezpečný domov, vzdělání a lékařskou péči, dlužíme jí obranu, pokud je napadena nepřítel.

Největší teologové v dějinách církve, Augustin, Tomáš Akvinský, Luther ani Kalvín ostatně nebyli pacifisté. Zastávali pojetí „spravedlivé války“. Taková válka má ovšem svá přísná pravidla: musí to být válka obranná, musí jít o poslední z možných řešení, musí být oficiálně vyhlášena, musí mít omezený cíl a musí ctít nedotknutelnost civilního obyvatelstva.

Křesťanský myslitel F. Bacon jde ještě o krok dále. Podle něj je možné potenciálního agresora předběhnout a využít momentu překvapení. Bacon přichází s koncepcí tzv. preventivní války, která je sice také „obránná“, ale k jejímu zahájení není třeba čekat, až přiletí první kulka. Někteří teologové mu dávají za pravdu a konstatují, že v řadě novodobých konfliktů by čekání na první kulku fakticky znamenalo neodvratnou porážku. Nebezpečnost a zneužitelnost koncepce preventivní války je jistě zřejmá na první pohled. Vždyť „chudák Hitler“ se taky jenom bránil před „židobolševickým spiknutím“...

Další ožehavá otázka, spojená s legitimitou násilí, se týká možnosti křesťanů postavit se na odpor bezbožné vládě vlastní země. Mohou se křesťané účastnit politického převratu, nebo se dokonce přidat k revoluci? Podle apoštola Pavla mají být přece „poddáni veškeré vrchnosti, protože je zřízena od Boha“. Má tato loajalita nějaké meze? Zřejmě ano, vždyť „Boha je třeba poslouchat, a ne lidi“, jak říká apoštol Petr před soudem. A navíc, jak se dočteme v knize Zjevení, z některých trnů lidských dějin se zřejmě šklebí „šelma o deseti rozích a sedmi hlavách“, nikoli „vrchnost ustanovená od Boha“.

Mnozí křesťané v Jižní Americe každopádně dospěli v průběhu 20. století k závěru, že nelidská bída, ve které žijí, je nadále neúnosná, že se nemůžou dál bezmocně dívat, jak jim děti umírají hlady. A že kazatelé, kteří je chlácholí a nabádají k pokornému nesení kříže, jsou neupřímní a zaprodání ďábelskému systému. A tak se rozhodli vzít spravedlnost do vlastních rukou, inspirování příběhem o vysvobození Izraele z Egypta...

Měli právo to udělat? A máme my právo je soudit? ■

„Lásko!“ „Ano Miláčku?“ „Máš mě ráda?“ „Mám Tě ráda.“ „A jak moc mě máš ráda?“ „Táááááákhle moc Tě mám ráda.“ „A ty mě máš rád?“ „Já Tě mám taky rád.“ „A myslíš si, že jsem hezká?“ „Jsi moc hezká, má lás-ko.“ „Tak to jsem ráda, protože ty jsi taky moc hezký.“

„Jani, nevíš, kde mám to své červené tričko?“ „No možná pod tou hromadou oblečení, co máš na židli, Honzo. Kdyby sis ho uklidil, nemusel bys ho teď hledat.“ „Hmmm, a jéje, nechceš změnit téma? Víš, že citlivost pro potřebu úklidu máme každý jinou.“ „To teda máme. Jsem zvědavá, kdo ji více předá našim dětem...“ „Doufám že já, protože pak budou mít život více v pohodě a nebude je vzrušovat kdejaká hromád-

ka oblečení.“ „Ale pak jsem zvědavá, zda najdou někoho jako já, kdo je schopen se přemoci a mezi těmi hromadami kličkovat.“ „Hele, jdu si ke zprávám uvařit kafe, chceš taky?“

„Táto, nesedneme si na lavičku k vodě, jak jsme za mlada sedávali?“ „To je moc daleko, to bych nedošel.“ „Tak půjdeme jen před dům pozorovat děti, co si hrají v parku.“ ... „To je dneska hezky, co mámo.“ „Je moc hezky.“ „Slyšíš ty ptáčky táto?“ „Už moc ne, ale dokážu si to představit. Za chvíli odletí na zimu do teplých krajín.“ „Přesně tak táto, bude za chvíli zima. Ještě že nám Jirka už našítal po dříví.“

V každém věku, v každém partnerství je třeba dialog.... ■

Cože,
Bože!

I V JEŽÍŠE KRISTA, SYNA JEHO JEDINÉHO, PÁNA NAŠEHO

Aleš Mostecký

„Tebe oslavujeme a tebe velebíme pro Ježíše Krista, tvého Syna a našeho Pána. Amen.“ Modlitba skončila. Pár lidí se zvedlo k odchodu, my dva ale zůstali sedět.

Po chvíli jsem se nakonec odvážil zeptat: „Mně jen pořád vrtá hlavou, jak je to s tím, že je Ježíš Bůh. To nedokážu pochopit. Boží Syn a náš Pán. Je to pěkný mít takového Pána, co miluje a odpouští, vede tě a nabízí ti pomoc. Ale Ježíš je Ježíš a Bůh je Bůh. Nebo ne? Copak může být víc než Bohem nadaný učitel? Víc než prorok Boží?“

„Jak bych ti to vysvětlil,“ upřel na mě dlouho své vlídné oči. „To co ti teď povím, je takový obraz, podobenství. Ber to, prosím, tak, že se ti snažím přiblížit, na co se ptáš.“ Přikývl jsem.

„Pamatuješ na mistrovství světa v hokeji, jak naši vyhráli? Jasně. To bylo oslav a radosti. Každý ví, že vyhrála Česká republika. Ale na tom ledě přece nejezdila celá Česká

republika. Tam na bruslích makalo pár chlapů, kteří celou tu naši zemi zastupovali. To oni za ní bojovali, nasazovali své síly, podřídili naplno svojí vůli reprezentaci. A když pak řveme: ‚Mistři, mistři,‘ nemyslíme jen na těch čtyřiaadvacet, ale taky my jsme ti vítězové, celá naše republika je šampión. Zpívá se státní hymna a všude je plno státních vlajek.

No, a s Ježíšem je to ve vztahu k Bohu podobné. Samozřejmě, že to byl on, kdo tady po té zemi chodil, učil, pomáhal, vyhlášoval odpuštění, trpěl a zemřel a vstal z mrtvých. On je ten, který zvítězil. Ale v něm zvítězil Bůh sám, protože Ježíš nebojoval jen sám za sebe, ale právě pod vlajkou Božího království. Tohle království on zastupoval. On je ten nezpochybnitelný, právoplatný reprezentant Boží, kterého nám Bůh poslal.

A tím pádem je ve vztahu k nám nic míň než Pán sám.“ ■

Marcel Kříž se narodil 10. listopadu 1976 v Havlíčkově Brodě, dnes žije v Časlavi. Je znám jako obrovský znalec dějin populární hudby a velký sběratel desek a také jako originální a nezávislý písničkář, který však ještě nevydal žádné sólové album a jeho písničky se rozšiřují mezi fanoušky prostřednictvím demosnímků a živých nahrávek. Jak praví legenda, dokonce i střední školu si vybral podle nejkratší vzdálenosti od music shopu. Na kytaru se naučil ve třinácti, aby mohl hrát svoje texty a hned rok poté se zúčastnil pražské Miniporty. Od té doby založil pěknou řádku bigbítových či bluesových kapel. Sám jako písničkář začal hrát až někdy kolem roku 2000, ale pokud to jen trochu jde, hrají s ním nějakí spoluhráči. Tato volná a značně proměnlivá pódiová sestava se nazývá Kabaret. Jeho první kapelou byl Protlak inspirovaný Nerezem, poté hrál např. v Trio Session, která svou tvorbou nejvíce odkazovala k Bobu Dylanovi, či v kapele Vraždy v Čínské čtvrti, se kterou v roce 1998 natočil první demo. Také občas hrál v duu s písničkářem Petrem Sedláčkem, říkali si Se Sedláčkem je Kříž. Pořádá i společná vystoupení s básníkem J. H. Krchovským. Zatím poslední kapelou je najazzlá Pohublá zrzka, kde v triu s Marcellem hraje Karel Houdek na bicí (také spoluhráč z Kabaretu či z vystupování s Marcellem ve dvou) a saxofonista a klarinetista Petr Chalupa, který si s Marcellem poprvé zahrál v rámci Kabaretu na seniorátních dnech horácké mládeže v Havlíčkově Brodě na jaře 2007. Marcel Kříž natočil do roku 2005 tři sólová dema *Ultima* (2001), *Ingrid* (2002) a *7 písní* (2003) a jednou písničkou se také mihl na sampleru z festivalu *Zahrada písničkářů* z roku 2002. Jeho zatím nejvýznamnější deskou je *Panoptikum* (2005), na které v rámci výrazného projektu spojil

síly s dalšími mladými písničkáři Ivo Cicvářkem (* 1975; také občas hraje v Kabaretu, vydal dvě alba s kapelou OKO) a Žofíí Kabelkovou (narodila se v roce 1983 v Jihlavě), o které jsem se zde již dříve zmínil. Svým albem *Žiju*, které vyšlo v roce 2003, předznamenala současný velký rozkvět mladých písničkářek, o některých z nich tu ještě bude řeč. Podíl písniček na desce *Panoptikum*, zajímavé svou rozmanitostí, aranžemi (kromě tří písničkářů hraje ještě doprovodná kapela) a výbornými texty, si Kříž s Cicvářkem rozdělili zhruba na poloviny, Žofie Kabelková je zde spíše v pozici zpěvačky, i když jednou písní také přispěla a navíc zhudebnila Marcelovu píseň *Prostorem*. *Panoptikum* se také představilo na jimramovském festivalu v roce 2005. Diskografie Marcela Kříže se po vydání tohoto alba u Indies Records znovu vrátila k osvědčeným demonahrávkám, nahrál desky *Ekmnézie* (2006), *Krankheitsbeschreibunk* (2006), kde chronologicky seřadil nevydané skladby z let 1991–2006, dokonce zde došlo i na nějaké nahrávky *Tria Session*. Pak s Kabaretem živě nahrál *Výřezy v paměti* (2007) a v době, kdy čtete tento článek, by mělo být na světě i album *Sírény a kukuřice*.

Marcel Kříž zpívá syrové písně o nešťastných lidech, o lidech na okraji společnosti apod. Např. On a ona (na kterou vznikl i animovaný klip) z prostředí cirkusu („Vid, že jednou spolu utečeme?“) či píseň *Půlnocní*, která začíná veršem „Martinův první kluk se zabil v autě“.

O *Ingrid*, která utíká z „bordelu Bezkrvých Mata“ zpívá „Bezkrvej Mat spal kdysi s její mámou a Ingrid tahal s sebou do baru (...) a dal jí prsten ze svého bazaru“. Poslouchat jeho mrazivé písně je neobyčejný zážitek. ■

Příště: Nestíháme.

INSTANTNÍ PROGRAMY

NÁBOŽENSTVÍ A ŽIVOT

MT 5, 13 – 16, 42 – 48; 7, 21 – 23

Bratrstvo, 1924

Úvodní proslov vůdce:

Náboženstvím nazývali lidé vždy poměr člověka k Bohu. To předpokládá správné chápání Boha. Má-li člověk nízký, smyslný, nebo vůbec nepravý pojem o Bohu – pak přirozeně má i nedokonalé, klamné a falešné náboženství a – jelikož náboženství jest i předpokladem charakteru a štěstí člověka, bude omezeným, nevyvinutým, jednostranným. I jeho život a přirozeně i jeho štěstí bude tím zakalené a ničené. Příklad: Pohané, Buddhisté atd. Jest však možné i to, že člověk si dovede představit Boha a být orthodoxním v přijímání věroučných článků o Bohu. Ale nedovede-li tuto víru uplatnit ve svém životě, - pak žije vlastně také bez náboženství a jest to ve skutečnosti nejhorší druh ateismu.

Vidíme na příklad patrný rozdíl mezi náboženstvím kněží a proroků starozákonních. Kněží, protože chápali Boha jinak, kladli důraz na desátky, oběti – t.j. formy ceremonie, - které jim byly obsahem náboženského života. Nedovedli spojit náboženství s mravností života. Proroci však viděli ve formách a ceremoniích náboženských něco povrchního – a zdůrazňovali hlavně to, aby život byl mravní – spravedlivý, čistý a bohumilý.

Desatero Božích přikázání je dokonalým mravním zákonem. Ale pouhé to bylo pouze přikázání – neboť zákon nemůže učiniti člověka dobrým, šlechtěným a vznešeným, - poněvadž zákon přirozeně musí být negativní. Může pouze zakazovat: „Nepokradeš!“, „Nepomluvíš!“, „Nepožádáš!“,

„Nebudeš mítí!“, „Neučiníš sobě!“ – To je vše negativní, a nedostačuje k dokonalosti. Pán Ježíš praví mladému muži, který vynáší, že vše to, co psáno jest v zákoně, zachovával od své mladosti. „Chceš-li dokonalým býti“? (viz Mt 19, 20), a tím ukazuje na vyšší mravní zákon, na vyšší náboženství. Mojžíš chápe Boha jako Krále – Vladaře – Soudce – proto zákon! Ježíš chápe Boha jako Otce – a proto dává zákon vyšší, zákon lásky. „Jeden jest otec Váš!“ – „Vy pak všichni bratří jste!“ (Mt 23, 8 – 9). Z toho pak nutnost mravní dokonalosti (viz Mt 5, 48). Dle Ježíše jest náboženství nejen důvěra, úcta a poslušnost Boha, ale zvláště láska Boží v srdci člověka, z níž prýští se pak láska k člověku. Proto zná Ježíš jen dvě přikázání (Mt 22, 37 -39). Tato určují poměr člověka k Bohu i bližnímu, tedy náboženství, jak jej chápal a jak mu učil a jak dle něho žil Ježíš. Toto přikázání jest vyjádřeno pozitivně. „Milovati budeš!“ (viz dále Jan 15, 12). „Dávejte a bude Vám dáno!“ „Potom poznají lidé, že jste moji učedníci, budete-li mítí lásku jedni k druhým! Atd. Láska pak není prázdnou sentimentálností, láska jest vždy a všude účinná. Láska matčina vůči dítěku projevuje se nejen v něžnosti a laskavosti, ale také službou a sebeobětováním. Proto praví apoštol: „Konec pak přikázání jestliť láska ze srdce čistého, svědomí dobrého a z víry neošetmetné.“ Dle toho pojmu náboženství naše členství ve sdružení pro nás výchovou náboženskou. Naše odbory pracovní mají pojit naše náboženství s potřebami denního života, - církev jest nábožen-

ství organisované pro sebe – vzděláváním se a prací křesťanskou.

Otázky k rozdělení pro proslovy a rozhovory členů

Jak se bude dle učení Ježíšova nutně projevovat pravé náboženství v charakteru člověka (Mt 13 – 16).

1. V smířlivosti (Mt 5, 23 -24)
2. V jakém poměru k nepřátelům? (Mt 5, 43 – 44)
3. Jaká bude jeho dobročinnost? (Mt 6, 1 – 4)
4. Jaká bude jeho modlitba? (Mt 6, 5 -6)
5. Jaký bude jeho poměr k majetku? (Mt 6, 19 -20)
6. Jak bude čeliti starostem? (Mt 6, 25 – 26, 31)
7. Jak se má projevit náboženství v našem krtisování? (Mt 7, 1 -4)
8. Jaký vliv má náboženství na poctivost, pravdomluvnost a zásadnost v životě člověka?
9. Jak definuje náboženství apoštol Páně Jakub? (1, 27)
10. Jak Ježíš v podobenství o milosrdném Samaritánu?

Dle učení Kristova náboženství musí očistiti a povznést život a přivoditi jisté změny. Udejte příklady z Písma, historie, nebo z dnešního života!

1. Kde se tak stalo? (Zacheus, Petr, Matouš, atd.)

2. Co má přinést a přináší náboženství do života rodinného?

3. Jak se má náboženství projevit v životě školním? Jak se má projevit náboženství v životě studenta ve škole, jak se strany profesorů mají se uplatňovatí náboženské ideály Kristovy?

4. Jak by změnilo pravé náboženství ducha našeho sousedství?

5. V jakém ohledu by zavládl jiný život v naší obci, kdyby tam bylo pravého náboženství?

6. Jaký význam má, nebo mělo by mít pravé náboženství v obchodě?

7. Jaký vliv mělo by pravé náboženství mít na poměr zaměstnavatele k zaměstnanému a opačně?

8. Jak pomáhá nám náboženství překonati pokušení? – Ukažte z příkladu Ježíšova a dnešního života, neb z vlastní zkušenosti!

9. Jaké povinnosti ukládá nám náboženství vůči dítkám? (Mt 10, 13 -16) Uveďte jiné příklady z Písma neb ze života!

10. Ukažte, jak křesťanství povznese dítě a ženu?

11. Proč není více křesťanství – t. j. pravého náboženství v dnešním životě u nás?

12. CO nejvíce brzdí šíření pravého náboženství v současném životě,

13. Jak nejlépe můžeme šířiti pravé náboženství a zásady Kristovy dnes?

O HŘIVNÁCH

David Balcar

Úvodní otázka:

Kdybyste od někoho dostali malou jablko, co s ní uděláte?

A kdybyste dostali štěně plemene, které umí vodit nevidomé?

Píseň:

Svítá 45 Díky (+ může být rozhovor o tom, co všechno dostáváme, dnes, minulý týden. Na jaké téma by se měly dopsat sloky této písně?)

Modlitba:

(kde se tyto podněty mohou objevit)

Anketa:

Před zkoušením se moc neučím, ono to nějak dopadne.	3	2	1	0	1	2	3	Před zkoušením se raději učím o hodinu déle, abych se cítil/a jistější.
Peníze utracím docela rychle.	3	2	1	0	1	2	3	Pokud to jde, snažím se peníze uspořit
O prázdninách nejraději jedu někam na puťák se stanem, kde často nevíme, kde budeme zítra spát.	3	2	1	0	1	2	3	O prázdninách jedu nejraději na zájezd, kde je předem naplánovaný program, který si můžu přečíst v katalogu.
Většinou si užívám to, co se právě děje.	3	2	1	0	1	2	3	Rád/a přemyslím o tom, co bude.
Než bych studoval návod k obsluze, rovnou to zkusím a snad na to nějak přijdu.	3	2	1	0	1	2	3	Nejdřív je potřeba věc dobře promyslet a pak se do ní pustit.
Rád/a se dám do řeči s někým, koho ještě neznám.	3	2	1	0	1	2	3	Obvykle čekám, než mě někdo osloví.
Když mám volné odpoledne, tak rád/a někam vyrazím a něco podniknu.	3	2	1	0	1	2	3	Když mám volné odpoledne, nejraději jsem doma.

Na levé i pravé straně jsou popsány protikladné způsoby jednání. Zakroužkuj na stupnici, která věta ti je bližší.

3 = Ano, přesně tak se chovám

2 = Ta věta se pro mne docela dobře hodí.

1 = Ta věta se ke mně občas hodí.

0 = Nemůžu se rozhodnout, protože obě dvě strany se pro mne hodí stejně.

Ve které části se pohybuješ?

Jaké je vlastně téma této ankety?

Přečtěte si následující text:

Hluboko pod loukou plnou šťovíků žily jednu dvě žížaly a živily se kořínky ze šťovíků.

Jednoho dne řekla první žížala: „Ták, už mám dost života tady dole. Vyrazím

na výlet, abych poznala svět.“ Sbalila si kufr a provrtala se nahoru. A když uviděla, jak svítí sluníčko a vítr věje přes šťovíkovou louku, bylo jí krásně u srdce, opustila ji stísněnost a plazila se radostně mezi stonky. Nedostala se však dál než na tři kroky a už ji objevil kos. A sežral ji. Druhá žížala zůstala

pod zemí ve své díře. Jedla každý den své šťovíkové kořínky a zůstala ještě dlouho naživu.

Která žížala je vám bližší?

(+ může být rozhovor na téma „Jistota, nebo riziko?“ a také nad výsledky ankety)

Píseň Svítá 207 Nejen pátek nešťastný je den

Čtení textu z bible:

Matouš 25,14-30

Doplňte následující věty (nejlépe každý sám a v tichu):

Milé podobenství, nelíbí se mi na tobě, že

.....
Milé podobenství, líbí se mi na tobě, že

.....
Jaký je rozdíl v hodnocení prvních dvou služebníků?

.....
Jaký byl hlavní problém třetího služebníka?

.....
Co myslíte, že si máme (můžeme) představit v podobenství jako tu hřivnu či hřivny?

Diskutujte společně o jednotlivých otázkách.

(Může vám pomoci znovu si přečíst text a vrátit se k rozhovoru nad písničkou Díky - co všechno jsme dostali (život, zdraví, čas, nadání, vztahy, víru, evangelium, tradici)

Úvaha:

Strach je špatný pomocník (viz Nejen pátek) v životě i v životě víry i v životě církve.

S tím, co jsme dostali či zdědili máme podnikat, ne schovávat, nemáme být skladníci a archiváři, ale podnikatelé. Nehrát na jistotu, ale být odvážní (viz test). Co to znamená konkrétně pro církev, pro sbor? A pro můj život?

A snad abychom to celé dění víry a podnikání s evangeliem uvedli do patřičných souvislostí. Výtěžek není naše zásluha, ať už jde o to, co vyroste a vykvetne v našem životě, i v životě víry a v církvi. Tady se mi zdá přiměřenější formulace z Lukášovy verze příběhu. „Pane, tvoje hřivna

vynesla...” Ne my, ale jeho hřivna vynesla, ta síla je v životě, v evangeliu obsažena, jako v té jablůnce nebo štěněti (viz úvodní otázka). Jen to nedat do skladu, na výstavu, do archivu, ale do světa.

A bonus navíc:

Co kdyby se to podobenství trochu předitovalo? Co byste tomu řekli?

Bude tomu tak, jako když člověk, který se chystal na cestu, zavolal své služebníky a svěřil jim svůj majetek. Každému dal jednu hřivnu, hezky spravedlivě, všem stejně. Když odjel, dali se všichni se svými hřivnami do podnikání. První získal jednu navíc a měl dvě, druhý získal jednu ale hned ji zase ztratil a třetí podnikal špatně a neměl nakonec nic. Když zjistili, že se pán vrací, dal první úspěšný služebník jednu hřivnu tomu třetímu, a tak mohl každý odevzdat opět po jedné hřivně. Pán dostal své peníze zpátky a služebníci vytvořili hezké společenství, kde jeden druhému rád pomůže.

Tento článek navazuje na minulé číslo, kde jsem popisovala, co je to biomasa a její využití pro získávání energie.

Kromě toho, že lze využívat biomasu, která roste jako dříví v lese, můžeme si i nějakou cíleně vypěstovat. Mezi cíleně pěstovanou biomasu se počítají byliny a dřeviny, které rostou velmi rychle – tedy sluneční energii využívají velmi efektivním způsobem pro tvorbu hmoty. Z dřevin se v podmínkách ČR dají využívat různé kultivary topolů a vrb, které rostou velmi rychle v prvních letech. Po 3-8 letech jsou pokáceny a z jejich pařezů vyrostou nové výhony.

Z bylin je možné pěstovat speciální kultivar šťovíku, který dorůstá až 2,5 m, amarant, různé vytrvalé traviny, obilí a další. Využívá se i technické konopí, které mělo v minulost velkou tradici díky svému širokému využití převážně v textilním průmyslu, ale i lékařství, kosmetice, stavebnictví a dalších oblastech. Toto konopí dorůstá 2-4 metrů. Povoleno je pěstovat pouze odrůdy s nízkým obsahem psychotropních látek. (o možnostech využití konopí: www.konopi.info) Tyto rostliny se stejně jako rychle rostoucí dřeviny využívají převážně pro přímé spalování při získávání tepla a elektřiny, jak je popsáno v minulém čísle. V ČR se zatím dřeviny pěstují na cca 100 hektarech a byliny na 1500 hektarech.

Cíleně se pěstují i rostliny pro výrobu pohonných hmot. Z kukuřice a obilí se vyrábí ethanol, z řepky či jiných olejnin olej, na který mohou upravená auta jezdit přímo (výfukové plyny prý voní jako smažené hranolky) nebo se po procesu zvaném esterifikace dá používat ve směsi s naftou do běžných motorů. V současnosti se do nafty v EU míchá povinně 5% této bionafty a uvažuje se i o 10%.

Do aut můžeme tankovat také bioplyn, jehož hořlavá složka je stejně jako v zemním plynu methan. Bioplyn vzniká při roz-

sklizeň technického konopí v roce 1942

kladu organické hmoty v nádržích bez přístupu vzduchu. V bioplynkách se zpracovává kejda, hnůj, zelené rostliny a kaly z čističek odpadních vod. Po úpravě se vzniklý plyn využívá pro výrobu tepla, elektřiny, jako pohonná hmota nebo se může zavádět do rozvodů zemního plynu.

Využívání energetických plodin může být nejen dobrou náhradou fosilních zdrojů, ale také alternativní příležitostí pro zemědělce v místech, kde se již nevyplácí potravinářská výroba.

Biomasa bude určitě při snižování zásob fosilních paliv stále důležitějším zdrojem energie. Aby ale nenatropila více škody než užítka, musí se hodně zkoumat, jaké její využívání přináší pozitivní a negativní následky. Politika, zvláště ta dotační, se musí nastavit tak, aby se do pěstování biomasy nedávalo víc energie, než se z ní získá, aby nedocházelo k vyčerpání půdy, tím že se z polí bude odvážet celá úroda a nic se nebude vracet, aby se našla rovnováha mezi pěstováním energetické biomasy a potravin a aby se podporovaly technologie s minimem škodlivých emisí. K tomu bude třeba moudrost shůry. ■

Další informace: www.biom.cz

SPOTŘEBITELSKÝ ÚVĚR NA VĚČNOU OPLÁTKU?

Martin Jeřábek, Marie Medková

Bicí, notebook nebo cesta do patřičně exotických krajín. Každý známe situaci, kdy se peněz nedostává. Jak jí řešit? Jednou z možných odpovědí je spotřebitelský úvěr, jehož základem je právní institut půjčky.

Aby se jednalo o spotřebitelský úvěr musí jít o víc než 5 tis. Kč na dobu delší než 3 měsíce. Existuje řada společností, které poskytují finanční služby, a to buď na bankovním nebo nebankovním základě. Při čemž nebezpečnější transakce jsou ty v nebankovním sektoru. Je třeba si pořádně rozmyslet, na co si půjčit a od koho. S institucí uzavřete dohodu o době (i neurčitě), na kterou vám své peníze svěří. Stačí se domluvit ústně, ale v případě instituce je písemná smlouva pravidlem. Dejte si pozor, co popisujete! Pořádně si smlouvu přečtěte, není to formalitka. Zkontrolujte si především, zda a v jaké výši smlouva obsahuje stanovení roční procentní sazby nákladů (RPSN),

což znamená, kolik zaplatíte navíc. Úvěr můžete splatit ještě před dobou stanovenou ve smlouvě. Z toho vyplývá i právo na snížení plateb souvisejících s úvěrem.

Co když nebudete mít na vrácení? Au. Instituce vás zažalovala a soud vám nařídil zaplatit. Pokud to do 3 dnů neuděláte dobrovolně, uplatní na vás právo exekuce. Platíte pak srážkou ze mzdy, prodejem něčeho z vašeho majetku, atd. Když přijde exekutor do bytu, polepí věci nálepkami „exekuce“, i když všechno patří vašim rodičům. Aby jim tyto věci nezpeněžil, musíte podat vylučovací žalobu. Pokud vlastníte byt, může se stát, že exekutor prodá byt, i když se jedná o směšnou částku!

Hm... A dá se utéct? Pokud odcestujete do Argentiny, budete nezvěstný a posléze prohlášen za mrtvého, dluh přejde na vašeho právního nástupce - zejména rodiče, partnera nebo děti. ■

Rychlé oko žirky

Poděbradský seniorát, akce Hradiště 2006 - letní pobyt mládeže.

Můj dědeček Blahoslav Řepa se narodil v roce 1928 v Miskovicích u Kutné Hory jako druhý syn statkáře. V letech 1950–1953 sloužil v pomocných technických praporech (PTP) armády socialistického Československa.

Kolik ti bylo, když tě odvedli na vojnu?

22 let. Generál Procházka doporučil dosazovat do PTP nepřátele lidu. Milionáře, velkostatkáře a tak dále. Nastoupil jsem v říjnu 1950, prý na dva roky. Vrátil jsem se na konci roku 1953.

Proč PTP?

Tak jednak jsem s nimi spolupracoval v odboji za války, jako školák. Po válce už jsem nechtěl, protože odboj byl veden proti Němcům. No a pak jsem byl sedlák. Nevadilo, že na mě najel nákladní vůz vedený jedním soudruhem a ruským řidičem.

V březnu 50 jsem šel do kostela do Kutné Hory. Najednou jsem se otočil a asi 3 metry za mnou pětituna. Jela z toho kopce na volnoběh. Měl jsem pak v sádře celou nohu, hrudník a hlavu. Odvodová komise ale řekla: „Schopen, bez vady“. Pro zvláštní účely – strašit nepřítel.

V jakém jsi byl útvaru a co velitelé?

U 52. technickému praporu ve Svaté Dobrotivé (na kraji voj. prostoru Jince), pod škpt. Bedřichem Ťoupalíkem. Velitelé, to byla směska. Důstojník od jugoslávských partyzánů, poručík od Svobodovy armády, atd. Buď měli nějaký politický škraloup nebo nějaký průšvih za sebou.

Měl jsi někdy v ruce zbraň?

Ne. Měli jsme místo zbraně lopatu a krumpáč. Pracovali jsme na stavbě nebo na letišťích. Udělal jsem si kurs a jezdil jsem – třeba s bagrem. To nebyla žádná kabinka, to měl člověk písek v puse, v očích.

Kde jste pracovali a za kolik?

V Janovicích nad Úhlavou, v Klatovech, v Klecanech, v Líních, v Praze, ve Štáhlavech. Říkalo se, že 400 mil. za rok vydělali na PTP, ale v tom počítali i doly. Z vydělaných peněz strhávali za bydlení, ošacení a jeho praní, jídlo a na platy důstojníků. Nějaké peníze dávali do ruky, takže měli kluci na pivo. Zbytek šel na knížku. V roce 1953 udělali měnu, takže za 39 měsíců jsem bral 3500 Kčs.

Co jste jedli?

Nic moc. K snídani byla černá káva a chleba. Když jsme jeli na komando, dostali jsme chleba s kolečkem salámu, přes který jsme se dívali na Bílou horu. Dva měsíce jsme měli k obědu hrách a dva buřty zalité lojem. Nebo chleba – byl prožraný od krys. To víš, oni řekli: „Máme to dát prasatům nebo vám.“ Udržovala se tělesná kondice, tak jsme byli jako manekýni. Když jsem se vrátil z vojny, měl jsem 48 kg (na 177 cm výšky).

Kolik vás bylo na pokojí?

20,30, a taky 60. Spali jsme na železných palandách. Nohy postele stály v kelímkách s naftou, kvůli švábům a štěnicím. Byly jich tisíce. Spal jsem nahoře. Nad sebou jsem měl papír s DDT, zastrčený pod volnými deskami stropu.

Jak vypadal normální den?

V zimě nebo v létě? Začínalo to rozcvičkou v půl šesté. Do práce jsme jezdili na otevřené korbě nákladáku, to jsme měli na sobě všechno možný. Když bylo -20 stupňů, tak omrzaly uši a nosy. Jeli jsme třeba dvacet nebo padesát kilometrů. Každý se koukal dostat do prostředka, kde to nefoukalo. Taky jsme si sháněli něco na sednutí, abychom nemuseli sedět přímo na ledové korbě. Jednou jsme vezli cement. Ten cement byl teplý. Tak jsem si udělal místo mezi balíky. To bylo jak v peci.

Po práci jsme byli rádi, že ležíme. Kolikrát jsme si ani boty nesundali. Nejhorší bylo, když nás třeba večer nechali běhat v bačkorách ve sněhu do padnutí, protože se veliteli něco nelíbilo.

Nebylo to kontraproduktivní? A co na to doktoři?

To jsem taky vždycky nadřízeným říkal. Když byl někdo nemocný nebo se mu něco stalo, tak oni přišli o prémii, protože dělalo mň lidí.

Doktoři? Často nebyl žádný poblíž. Koleno jsem si třeba šil sám. Taky se to pěkně blbě hojilo.

Kdy ses dostal poprvé domů?

Za 2 roky. Věděl jsem, že by mi dovolenku nedali, tak jsem nežádal. Nabízeli mi, že mě pustí „domů“, když podepíšu, že půjdu pracovat do dolů. A taky jsem neměl peníze. Posílal jsem je domů. Moji rodiče a teta nedostali žádný důchod. Jenom maminka 38 Kčs úrazovou rentu od pojišťovny. A otec do svých 91 let nedostal korunu důchodu. Teprve po 2 letech jsem dostal první dovolenku.

Co sis bral s sebou na vojnu?

Hodinky, brýle. A bibli, anglickou. Já jsem měl v nárameníkách Ž 23 a Ž 25, to jsou žalmy mého tatínka a maminky. Měl jsem to anglicky, tomu oni nerozuměli.

Byl jsi někdy v kostele?

Párkrát v Rokycanech, to bylo asi 20 km. Dalo se proklouznout mezi fabrikami rovnou do kostela. Mohl jsem jít do Hořovic, ale tam by mě bývali chytli už na mostě před městem. Ale byli tam s námi i faráři.

A co kultura?

Založili jsme pěvecký sbor Kráva, jako legiónáři na Rusi, ale museli jsme to přejmenovat na Largo. Prošlo to, protože to byl odloučený útvar. Měli jsme spoustu výborných hudebníků i hudebního skladatele. Až přišlo udání, protože oni poslouchali Luxembourg. Když

jsem byl na Štáhlavech, tak ve středu naposlechli muziku, skladatel to rozepsal do not a v sobotu to už hráli po místních zábavách mládeže.

Můžeš říct na závěr nějakou veselou historku?

WC byla velká montovaná dřevěná budova - 50 budek pro 1200 lidí, prostředkem byla ulice. Každá budka měla číslo. Vepředu bylo pro oficíry vyhrazené královské místo. No a začali se tam objevovat vtipy, protistátní. „S** rychle, posílíš mír“ a tak podobně. Tak velitel nařídil, natřít stěny asfaltem. Jenže do asfaltu se dobře reje. Kluci to ještě přetřeli křídou a nápis byl jak transparent. Velitel Běda se rozzlobil a nechal vysadit všechny dveře od záchodů. No a sedíme ráno, a už nevím, kdo povídá: „Kucí, syšíte?“ Ono se to tam rozležalo po té chodbě. „Běda nám nevěří, proto s**** bez dveří!“ Najednou se otevřely dveře od jednoho záchodu a tam Běda. Měla jsi vidět, jak jsme se cpali. Vylítli jsme odtamtud! Já jsem měl americký kanady, a v tom bačkory. Byl sníh. Zatáhl jsem přezku a hnal jsem. Ale blbě se mi utíkalo. On běhal krásně, měl holiny. A „lotře, stůj!“ On si vybral zrovna mě! Měli jsme tam vykopané základy pro další barák, tak jsem tam skočil. On mě honil v těch základech. Najednou koukám, žebřík z prken, tak jsem po něm vylezl a vytáhl ho.

A to ti jen tak prošlo?

To víš, bylo brzo ráno. Tma, zima, mlha. On mě nepoznal. Dal síce nástup a nadával: „Vy jste Hitlerovy semínka! Mládež France Josefa! Ruskej chleba žerete, ale těma hlavama pořád kroutíte na západ, trámy v zubech budete nosit, krev budete plivat! Vašema palicema budeme dláždit silnice!“ Ale na nic nepřišel.

Já už si stejně pamatuju jen tu legraci. V Bibli se píše „Dobré-liž věci brátí budeme od Boha, zlých pak nebudeme přijímati?“

Díky za rozhovor.

Tentokrát vás zvou strávit víkendovku na pomyslných hranicích Čech a Moravy. Na okraj Českomoravské vrchoviny, do oblasti drsného počasí, ale krásné přírody.

Takže víte na co rozhodně nesmíte zapomenout, až se budete připravovat a balit bál na cestu??? Dobré boty, pro jistotu něco nepromokavého na sebe, rozhodně dalekohled a fotoaparát. No a hlavně si vyhledat vlakové a autobusové spojení nebo si rovnou jízdní řády přibalit.

Pomyslným startem bude městečko Bystré, které se choulí mezi kopci v samém srdci Vysočiny. Malé, upravené město, leží v hlubokém údolí, sevřeném příkrými stráněmi. Do Bystrého se dostanete jediné autobusem a cestou mějte oči dokořán. Tolik krásných stromořadí podél silnic a cest se hned tak nevidí.

Až vystoupíte z autobusu před bysterskou radnicí - jednou z charakteristických dominant Bystrého - máte na vybranou. Prohlédnout si zajímavosti města, ať už honosný kostel Sv. Jana Křtitele nebo místní minimuzeum s expozicí ševcovského řemesla a lidového umění nebo dát přednost občerstvení v některé z místních pohostinství. Poté se vydáte po zelené turistické značce do Hartmanic. Cestou se vám naskytne mnoho krásných výhledů do kraje a až vystoupáte mezi loukami nad Bystré k osmiboké kapli sv. Jana Nepomuckého, v níž pod oltářem byla roku 1806 pohřbena Marie Rebeka, hraběnka z Hohenembu, dřívější majitelka zámku v Bystrém.

V Hartmanicích už budete mít skoro polovinu dnešní trasy za sebou. Pokračujte stále po zelené. Dojdete až na místo, kde se vám otevře pěkný pohled na obec Svojanov, která leží na pomezí Čech a Moravy v malebném údolí říčky Křetínky a zahlédnete i stejnojmenný hrad, tyčící se nad ní. Na hrad Svojanov vedou z městečka dvě cesty. Jedna odbočuje ze silnice u pensi-

onu "Palla" a jde stromořadím lip přímo ke hradu. Je pohodlnější než nepříjemně příkrá pěšina, která vede ze středu městečka. Na cestě je možné najít pravidelné krystalky hnědých neprůhledných granátů, rostlých do ruly nebo svoru, ze kterých je složen celý kopec, na němž hrad stojí. Třeba se někomu povede si takový suvenýr domů odvézt. Až dojdete k hradu cestou, která je opět, jako již mnohé cesty v tomto kraji lemována mohutným stromořadím, zastavte se před vstupní branou a připomeňte si, co již o hradu víte. Že hrad byl založen roku 1265 králem Přemyslem Otakarem II k ochraně nově přeložené trstenické stezky. Ta měla vést z Litomyšle přes Poličku údolím řeky Svitavy do Brna. V roce 1992 byl hrad vrácen do vlastnictví města Polička. Až poté vstupte dovnitř a přesto, že zub času a několik požárů hrad poničily, máte se na co těšit. Dodnes stojí hláska obklopená hradbou, bašty, dům zbrojnošů a empírový palác jehož prostory byly upraveny k výstavním účelům. V létě zde v rámci Svojanovského kulturního léta probíhá několik pravidelných víkendových akcí - jarmarky řemesel, loutkařská pouť, představení historických šermířů atd.

Z hradeb a hlásky hradu je neuvěřitelný pohled do okolí. Kdo si dalekohled nechá doma, může jen litovat. Pokud nezaváháte a v předstihu si na hradě zamluvíte spaní, čeká vás romantická noc a o nic méně romantické ráno s podrobnou prohlídkou hradu. Ale cesta je ještě dlouhá a tak pokračujte do dalšího místa, které se vám určitě zalíbí. Sejdete zpět do městečka a vydáte se přes les po modře značené cestě do Hlásnice a odtud přes louky, kde natrefíte na množství maliní a ostružiní. To vám nabídne, pokud tu jste v pravý čas množství sladkých plodů.... A to je panečku dobrota. Cesta uteče a jste v Nyklovicích. Odtud je to už jen 2 kilometry po modré s převýšením 100 metrů k rozhledně Horní les, která stojí pod stejnojmenným vrcholem s nadmořskou výškou 774 m. Věž vysoká 59 m stojí 70 m od hlavního vrcholu a její základna je 9 m pod vrcholem kopce. Vyhlídkový ochoz je 38 m vysoko v nadmořské výšce 801 m. Nadmořské výšce odpovídá i podívaná, která se nabízí. Již podruhé byste mohli litovat absence dalekohledu. Za příznivých podmínek můžete spatřit nejvyšší moravskou horu Praděd, Kralický Sněžník, hřeben Orlických hor a Krkonoše, či páru z jaderné elektrárny Dukovany. Z blízkého okolí je zajímavý pohled na Rovečné, Nyklovice nebo na zříceninu hradu Zubštejna. Je možné spatřit i hladinu vodní nádrže Víř, kam si to ještě namíříte.

K Vířu se dostanete od rozhledny opět po modré značce, kterou opustíte v Chlumu

a vydáte se cestou vpravo přímo k okraji přehrady. Vířská údolní nádrž přehradila svojí mohutnou hrází tok řeky Svratky v jednom z nejužších míst údolí. V provozu je již od roku 1958. Její délka je 9,3 km, zaplavená plocha 250 ha, objem nádrže 56 milionů metrů krychlových. Betonová hráz dlouhá 390 metrů a v základech 65 metrů široká je svými rozměry druhá nejvyšší v České republice. Přehrada slouží jako ochrana před povodněmi na dolním toku Svratky, vyrábí elektrický proud a pitnou vodou zásobuje Novoměstsko, Bystřičko a část Žďárska. V poslední době i Brno. A proto ani nepočítejte s tím, že byste se mohli v její průzračné vodě osvěžit. Tato krásná lokalita je nepřístupná rekreaci i rybolovu a pro celé okolí platí vyhláška I. pásma hygienické ochrany. Pouze po levém břehu vede cyklistická stezka s asfaltovým povrchem. Projít se po břehu nádrže přesto není k zahoezení.

Dolů pod přehradu se dostanete serpentinami, jimiž dříve vedla značená červená stezka. Tak se dostanete až do obce Víř. Ve Vířu je možné přespat v turistické ubytovně, která je v pěkném stavu a nocleh nepříjde až na tak velké peníze.

Do nedělního rána byste měli vstávat po vydatném odpočinku čili a připraveni na závěrečný úsek cesty, který povede o nic méně pěknou krajinou. Vydáte se po zelené značce přes Malé Tresné a asi po 8 km narazíte na červeně značenou spojnici Rovečného s Olešnicí. Odbočíte doprava a po 3 kilometrech dojdete do městečka Olešnice. Místa, kde se do dnešních dnů dochovalo jedno z uměleckých řemesel, výroba modrotisku. Tedy ruční tisk vzorů na plátno...

A právě zde je pomyslný cíl celého víkendového putování. Olešnice vám nabídne možnost občerstvení jak těla tak ducha. Je jen na vás, kolik elánu a času budete mít. Co jediné je jisté, že vás čeká cesta domů. Vlakové nádraží tu nehledejte. Spojení je odsud dobré do všech světových stran, ale autobusem. ■

NEPOUŠTĚJ MĚ

Daniel Dolenský

knih

„Napiš o té knize.“ Můj výtisk ale zůstal v Čechách a já jsem v Anglii. Studentská knihovna v útrobách sheffieldské nemocnice jeden vlastní. V polici mezi odbornými svazky o péči o umírající krčí se opuštěná jedna skromná kniha beletrie. Půjčuji si ji. Procházím nemocničními chodbami, dívám se do tváří pacientů a jejich příbuzných. Všichni čekají. Na uzdravení. Nebo na tu druhou možnost. Venku drobně mží. Celý svět se rozostřil.

Ishiguruův román ale do té tiché, čistotně a neosobně bílé police vlastně patří. Jeho vyprávěčka je totiž ošetřovatelka a všichni její pacienti už dávno ztratili veškerou naději. Stará se o ně velmi pečlivě, vždyť s nimi chodila do stejné internátní školy a jednoho dne, možná zítra, možná za několik let, bude ležet tam, co oni, a sama bude potřebovat pomoc. Zatím je však stále ošetřovatelkou. A vzpomíná.

Jako všechny ostatní knihy jednoho z nejnadanějších žijících britských spisovatelů Kazuo Ishiguro i tahle je především vzpomínáním na to, co bylo, a smutným rozjímáním nad tím, co všechno mohlo být, kdyby... A právě to kdyby, to tíživé, hrozné, nelidské kdyby je jádrem celého románu. Nikdy není vysloveno nahlas, ale všichni je mají pořád před očima. Touží se vzepřít, i když už dávno nevěří, že by to mělo smysl. Ale co když?

Ishiguro pomalu a trpělivě odkrývá jednu vrstvu vzpomínek za druhou, dokud neodhalí ten tragický monument, který se pod nimi skrývá. Tyčí se nekompromisně před vámi a není možné ho obejít. Jeho rysy jsou hrubé, jeho váha obrovská. Celý život budete muset prožít v jeho stínu.

Je to román syrových, nezjemňovaných emocí, román o nevyhnutelnosti smrti a o tom, co dělá člověka člověkem. Jeho četba bolí, ale je to bolest, která osvobozuje.

Kazuo
Ishiguro -
Neopouštěj
mě (Never Let
Me Go)
přel. Gisela
Kubrichtová
BB art, Praha
2007

AUTA VJÍŽDĚJÍ DO LODÍ

Olcha Richterová

knih

Z mnoha básní sbírky *Auta vjíždějí do lodí* mě dost mrazilo. Jako by ostravský básník Petr Hruška svlékl vcelku optimistický zelený svetr svých několika předchozích knih a nasadil tmavší brýle – anebo naopak nějaké jiné brýle sundal (v souladu s tímto celkovým tónem sbírky je i výtvarný doprovod Jakuba Špaňhela). Autor obnažuje „otcovské“ obavy, tematizuje vyprovození dcery, nemocné dítě i cizího malého chlapce s mokrymi kalhotami. Být rodičem, o někoho se starat a s obavou sledovat, do jakého světa ho uvádím – takovou zkušenost cítím za mnoha básněmi. Také si zejména my mladší čtenáři čtyřicátníka Hrušky můžeme uvědomit, jak rychle se člověk z toho, který ujíždí, stane tím, komu se ujíždí (*Za Kamencem // Chlapcům plápolají košile / jak na kolech ujíždějí / konci srpna / Chlapcům plápolají košile / jak ujíždějí touze dospělých / nadělat z nich / smysl života*). Zejména úvodní oddíl V prudké blízkosti je znovu o tom nejbližším vztahu, se ženou. I ten je ale ve světě, kde jsou vraždy a obchody, / ohromné těžbařské společnosti, / bílý smích poslanců, / oddělený život při velkých dětech. Velmi „z tohoto světa“ jsou i ta auta, provokující už v nadpisu. A také konflikty, střety, náhodné i úmyslné srážky a nezdary. Obrazy čpícího auta a velké vznešené (v mých představách možná až příliš filmově dokonalé) nehybné lodí jako symboly pro profánní a posvátné.

Přes veškeré potemnění ale pokusy rozumět / alespoň autům nevyznívají nijak marně. Jenom číst poctivě a nespěchat - porozumění někdy vyžaduje opravdu hodně času.

(delší verze
recenze je
k nalezení na
www.atemporevue.cz)

Hledáte film, který byste mohli pustit dětem z neděľky, mládeži i jejich rodičům a ještě se při něm všichni dobře pobavit? Doporučuji Ratatouille (a není to jen proto, že českou duši potěší mezinárodní úspěch filmu natočeného podle scénáře Jana Pinkavy a vyrobeného v jeho studiu).

Tento animovaný příběh krysačka Remyho, který se z kanálů a stok vyšvihne do čela pařížské restaurace, nepostrádá žádný z prvků, které utvářejí dobrou pohádku. Má vtíp (někdy naprosto kouzelně založený na kreslené podobě filmu, např. když se krysy schovávají na tmavých dlaždicích kuchyně, aby mohly dokončit přípravu večeře pro významného kritika – na světlé dlaždice jim vykukují jen ocásky), napětí (honička mezi hlavním hrdinou a hlavním záporákem, dočasným majitelem restaurace, vám dá možnost držet hbité potvůrce dvě minuty palce a obdivovat dovednost animátorů i krásu Paříže) a silný příběh o nevšedním přátelství, který se výborně hodí i do již zmíněné neděľní školy. Vše se točí okolo motto „Vařit může každý“, díky němuž se Remy naučí používat jemná koření a vybrané přísady. Shoda okolností ho přivede do vybrané restaurace, kde krysy samozřejmě každý nesnáší. Šikovný hlodavec ale v nestřežené chvíli přisype do polévky originální koření – a hosté si novou chuť nemohou vynachválit. Divák pak sleduje, jak malý šedý gurmán i jeho ruce – totiž na kuchaře povýšený pomocníček – překonávají předsudky okolí i své vlastní. Konec je samozřejmě dobrý, ale ne laciný – Ratatouille je ve svém poselství dost realistický. Vařit sice může opravdu každý, to ale neznamená, že by každý vařit i měl (nemyslete si ale, tohle neplatí Remymu).

Režie: Brad Bird, Jan Pinkava. USA 2007, 110 min, Oscar za nejlepší animovaný film

Začalo astronomické jaro a na Petříně se mezi rozkvetlými stromy proháněly sněhové vločky. To Pražany tak dopáľilo, že se jich pár stovek sešlo ve vestibulu metra Muzeum a na dvě minuty zmrzli. Celou tuhle vylomeninu pojmenovali Freezing Prague 2008 a hodlají v ní pokračovat. Lyžaři zajásali a vzali útokem tuzemské i zahraniční hory a stráně. Teplomilnější dali přednost třeba stříbrnému plátnu na 10. ročníku festivalu Jeden svět, který se rozutekl z hlavního města do celé republiky a ve více než stovce filmů o lidských právech se snažil přiblížit snahu umlčet tu (diktátorskou) písničku. Divák mohl zakusit, jak žijí Dámy v bílém, ženy kubánských politických vězňů, zjistit, jaké to je, když v Indii Děti jdou k volbám, zatančit si Běloruský valčík, přečíst Dopis Anně, zavražděné ruské novinářce, dohlédnout, jak to vypadá Na konci duhy, zakusit Lítost a soucit a třeba se zúčastnit tří denního semináře Film proti bezpráví a chudobě. Chráněná krajinná oblast Kokořínsko uspořádala Ekovýchovnou víkendovku – účastníci mimo jiné sázeli jedličky a povídali si o pokusech na zvířatech, vegetariánství nebo veganství. Chuť vzájemně poznávat českou a polskou kulturu přivedla mladé lidi na Studniční vrch v Lázních Jeseník, aby se mezi zpíváním lidových písní z obou stran hranic pustili do stavby stezky Vincence Preissnitze. Jak si ukuchtit výbornou biosnídani, biooběd, biosvačinu a nakonec biovečeři zjistili kulinářští nadšenci na semináři biovaření v Environmentálním informačním centru v Domažlicích. V Klubu A. Trýba na lékařské fakultě v Brně zase dumali nad otázkou, zda je potřeba narovnat a zkrotit řeku a co dělat, když do toho přijdou záplavy. V Albrechtických v Novém Jičíně radši sázeli vysokokmenný ovocný sad. Není totiž nad vitamíny. Zvlášť, když venku tvrdohlavě sněží.

Je morální platit vstupné do kostela? Podobně se často vyhrocoval spor okolo katedrály sv. Víta. Zástupci katolické církve a Pražského hradu uzavřeli dohodu, podle níž provozní náklady a údržbu zaplatí stát a církve uhradí jen symbolický paušál 500 korun měsíčně – a nebude smět zavést žádné vstupné. Financování katedrál je ale samozřejmě velkým problémem i jinde. Např. do slavných britských katedrál bývá vstupné výrazně vyšší než pražská stovka a peníze na opravy a údržbu shánějí, jak se dá. Někde katedrály pronajímají na pořádání konferencí, jinde nabízejí možnost „sponzorovat si svůj vlastní kámen/fiálu“.

Nakolik při volbách berete / plánujete brát v potaz postoje politických stran k církvím? Na únorové konferenci v Brně členové KDU-ČSL hovořili o tom, že je volí asi 25 procent pravidelných návštěvníků katolických bohoslužeb a u ostatních křesťanů je to prý ještě méně. Jak bychom měli ve volbách zohledňovat své postoje ve věcech víry?

Od 13. do 20. února zasedal v Ženevě **Ústřední výbor Světové rady církví** (měla už šedesátiletý výročí!). Více informací o tématech, k nimž se církve snažily zaujmout postoj, najdete např. na stránkách www.ekumenickarada.cz, patří mezi ně např. krize v Pakistánu, či humanitární situace v pásmu Gazy anebo klimatické změny.

Vatikán přijal přísnější kritéria pro prohlašování svatých a blahoslavených, týkající se zejména prověřování zázraků, jimiž musí být každá žádost o blahořečení nebo svatořečení podložena. Dalším doporučením je dávat přednost zemím, které ještě nemají „své“ svaté. Možná jste zaznamenali, že Jan Pavel II. – asi v zájmu oživení víry ve všech částech světa - svatořečil snad více osob, než tak učinila katolická církev za celou svou dosavadní existenci. I u svatých ale může dojít k inflaci – a následné devalvaci.

Potraty jsou jedno z témat, které často velmi výrazně odlišuje křesťany a zbytek společnosti. Debatu „pro život“ rozpoutal i jeden z kandidátů blížících se italských voleb. Bohužel se zdá, že nejde ani tak o jeho přesvědčení, ale spíš jedno-
duchou rovnici: odmítnutí potratů = jistí voliči navíc...

Většině z nás asi letos na **Velikonoce** byla celkem zima - takhle brzy byly naposledy roku 1913. Zato pravoslavná církev je letos slaví až 27. dubna, tedy o pět týdnů později. Kde se vzal ten rozdíl i ten (proměnlivý) termín Velikonoc? První ekumenický církevní sněm, který se konal v Nicei roku 325, ustanovil, aby se slavnost vzkříšení konala po jarní rovnodennosti, první neděli po jarním úplňku měsíce (který fixně stanovili na 21.3.) a po židovské pasše. Rozdělení východní pravoslavné církve a západní-římskokatolické církve v roce 1054 pak mělo vliv i na rozdílné chápání, kdy se má slavít Vzkříšení, Pascha - Velikonoce (pravoslavní je slaví podle Juliánského kalendáře). Téměř tisíc let poté (r. 1997) se na celosvětovém setkání církví začalo mluvit o znovusjednocení data Velikonoc, nijak rychle to ale nepůjde (pokud vůbec).

Zdroje: ČTK, ERC, ČBK, The Economist, Respekt, The Star

Z CENTRA:

V pondělí 31. 3. se v Brně sešel Celocírkevní odbor mládeže. Hlavním bodem jednání byla příprava Sjezdu mládeže, který se uskuteční 3. - 5. října 2008 v Prostějově. Téma zní Fwd: Generace. Ve svých diářích na rok 2009 si už nyní můžete zarezervovat také termín 24. - 28. září - ano, takto v předstihu jsme se rozhodli připravit na rok 2009 další čtyřdenní sjezd. Tak ne že si na ten víkend zapíšete jinou akci...

Kurzy - Léto se blíží a přípravy letních akcí jsou v plném proudu. Můžete se těšit (a časem i přihlašovat) na biblické kurzy pro mladší a starší mládež, a na kurz pro konfirmandy. Umění chtějí jedinci necht se nechaj nalákat na bigbeatový či divadelní kurz. Pro milovníky sportu a pohybu se nově připravuje sportovní kurz. Ani církevní vody nebudou o letních prázdninách chybět. Sledujte informace na webu www.mladez.evangelnet.cz.

KDY S KÝM A KAM:

24. 5. s chrudimskou mládeží na Seniorátní výlet. Májový výlet v okolí gotického hradu Lichnice a renesančního zámku Žleby (chrudimska-mladez.evangelnet.cz).

11. 5. do Plzně, kde se v 19 hodin v synagoze koná „Koncert pro všechny, kdo nezůstali lhostejní.“ Chtějí tak poděkovat těm, kteří se zúčastnili lednových vzpomínkových shromáždění k připomínce transportů do Terezína. Místo: Velká synagoga v Plzni.
Více : <http://www.evangelnet.cz/192>

JAK PSÁT AKČNÍ ZPRÁVY:

„Vzbudili jsme se, zazpívali, pomodlili, nasnídali. Pak dopolední program, oběd, odpolední program, svačina, večeře, večerní program. Všem se nám akce moc líbila, těšíme se na další.“ Seniorátní setkání mládeže (školky, scuky, ...) se zas tak neliší. O to důležitější je ve zprávě z akce vypíchnout, čím byla jedinečná. Nevěnovat se všemu, ale zdůraznit nějaké zajímavé téma, výjimečný program - to, co vás osobně zaujalo. Stačí jeden odstavec. Nebo zprávu zveršujte - jen by neměla být moc dlouhá. Přečtěte si ji po sobě, a pak nám ji hlavně pošlete! bratrstvo@evangelnet.cz

PS: Zpráva má kolem 1000, max.1500 znaků, včetně mezer, a jsou k ní přiložené 3-4 fotky.

K3 Západočeský seniorát

Merklín u Přeštic

stáří: 1931/1931
počet farářů: 12/12
kapacita: 200
délka: 30
manuály varhan: 2

K4 Západočeský seniorát

Plzeň - Západ

stáří: 1918/1925
počet farářů: 10/10
kapacita: 400
délka: 22
manuály varhan: 2

Nechcete zkusit práci au-pair?

Můžete žít 6–2 měsíců v Německu v okolí Mnichova. Poznáte život v rodině, budete pomáhat s dětmi a v domácnosti, přitom zdokonalíte v jazykovém kurzu svoje znalosti němčiny – za ubytování, stravu a měsíční kapesné 260€.

Informace a přihlášky (pro cizinky bezplatně):
Verein für Internationale Jugendarbeit – Au-pair Vermittlung
Organizace Evangelické církve (RAL Gütezeichen)
Friedrich-Loy Str.16, 80796 München

www.au-pair.vij-muenchen.de

E-Mail: au-pair@vij-muenchen.de

Linka bezpečí hledá nové kolegy

**zájemce o práci konzultantů na lince telefonické
krizové intervence pro děti a mládež**

Požadujeme:

- věk minimálně 20 let,
- ukončené střední vzdělání – maturita,
- úspěšné absolvování přijímacího pohovoru, výcviku v telefonické krizové intervenci (TKI) akreditovaného MPSV ČR a kurzu Specifika Linky bezpečí,
- trestní bezúhonnost.

Nabízíme:

- smysluplnou práci ve směnném provozu (na dohodu – DPP, DPČ),
  - možnost osobního a profesního rozvoje,
  - získání praxe a dalšího vzdělání v kolektivu převážně mladých lidí.
- Pro zájemce o práci na Lince bezpečí organizujeme za zvýhodněných podmínek Všeobecný výcvik v TKI akreditovaný MPSV ČR.

Nejbližší výcvik bude zahájen 23.5.2008

Správné řešení ze strany 19:

mrak v levém horním rohu; vlasy na vrcholu hlavy; posun dopravní značky; osoba za dívkou; barva pruhu na nohavici

bratrstvo

ROČ. 49/2008

ČÍSLO IV

Bratrstvo, evangelický časopis pro mládež.

Vydává Synodní rada Českobratrské církve evangelické. Redakční kruh řídí Filip Keller.

Grafická úprava Štěpán Bartošek, technická redakce Jitka Čechová

Adresa redakce a administrace: Jungmannova 9, 111 21 Praha 1,

e-mail: bratrstvo@evangnet.cz, tel: 224999273

Stránky na internetu: <http://bratrstvo.evangelnet.cz>

Celoroční předplatné 200,- Kč, jednotlivé číslo 20,- Kč. Vychází 10× ročně.

Tiskne Sprint servis, Praha 6. Přidělené registrační číslo MK ČR 5092.

ISSN – 1213-9351